GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondă 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 141. *Marţi, Mercurĭ 26 Iunie, (8 Iuliu).* **1885.**

Nou abonamentŭ
la
„Gazeta Transilvaniei."

Cu 1 Iuliu st. v. 1885 se începe unŭ nou abonamentŭ, la care învităm pe toţĭ onoraţii amicĭ şi sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ **3 fl.**
„ şése „ **6** „
„ unŭ anŭ **12** „

Pentru România şi străinătate:

pe trei lunĭ **10 francĭ**
„ şése „ **20** „
„ unŭ anŭ **40** „

NB. Preţurile acestea le-amŭ ficsatŭ spre a uşurá abonanţilorŭ noştri din România plata abonamentului, fără a mai socoti agiulŭ.

Rugămŭ pe domnii abonenţĭ, ca sĕ binevoiască a-şi reînoi de cu vreme abonamentulŭ, ca sĕ nu se întrerupă espediţiunea ḍiarului.

Domnii ce se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a arĕta şi posta ultimă.

Administraţinea „Gazetei Transilvaniei."

Braşovŭ, 25 Iunie (7 Iuliu) 1885.

Sĕ punemŭ mâna pe consciinţă — scriémŭ înainte cu câteva ḍile — şi sĕ ne întrebămŭ décă faptele şi întréga atitudine, în parte şi în generalŭ, a Archiereilorŭ noştri în decursulŭ celorŭ şése anĭ din urmă corespunde séu nu afirmărilorŭ şi asigurărilorŭ, ce le-au făcutŭ în representaţiunile lorŭ aşternute tronului la 1879?

Ce au declaratŭ Archiereii noştri la 1879?

Ei au declaratŭ că *limba română* este *cestiune de viaţă* pentru hierarchia nóstră bisericéscă şi că fără de limba română nu póte esista nicĭ biserica română.

Ni se mai spune într'una din amintitele representaţiunĭ clarŭ şi lămuritŭ, că în puterea actualei organisaţiunĭ scóla română este tinda bisericei nóstre române şi că din acéstă tindă îşĭ primesce ea (biserica) credincioşii în sînulŭ sĕu. Décă în tindă atmosfera spirituală, educaţiunea şi instrucţiunea, va fi nesănătósă şi infectată, îşĭ póte face orĭ şi cine o ideă cam ce feliŭ de credincioşĭ va primì în sînulŭ sĕu biserica. Şi décă — precum ne asigură cealaltă representaţiune — biserica nóstră are *„caracterŭ naţionalŭ"* este naturalŭ că ea nu 'şĭ va puté susţiné acestŭ caracterŭ, când în tinda ei va domnì o limbă şi unŭ spiritŭ străinŭ şi se vorŭ cultivá sêmţeminte neromânescĭ.

Ce urméză din tóte acestea?

Limba română fiindŭ condiţiune de esistenţă a bisericei române şi şcóla română fiindŭ mediulŭ, care dă viaţă şi nutremêntŭ acestei limbĭ, resultă conclusiunea logică, că prin distrugerea şcólei române se distruge şi isvorulŭ de viaţă alŭ bisericei române. Décă se va nimicì instrucţiunea şi educaţiunea română în şcólă se va stinge cu încetulŭ şi caracterulŭ naţionalŭ alŭ bisericei nóstre aşa că limba română gonită şi huiduită din institutele nóstre de învĕţămêntŭ, va fi gonită şi huiduită şi din bisericile nóstre.

Unulŭ din Metropoliţii noştri, capulŭ bisericei române unite, ḍise în camera magnaţilorŭ la 13 Maiu 1879, vorbindŭ în contra întroducerei forţate a studiului limbei maghiare în şcólele poporale:

„Cine va puté garantá, că decumva proiectulŭ acesta privitorŭ la limba maghiară va devenì lege, acésta nu-şĭ va schimba — nu voiu ḍice acum, dér cu timpulŭ — natura ce-o are în timpulŭ de faţă, şi că posiţiunea sa de obiectŭ de învĕţămêntŭ nu o va schimba cu posiţiunea limbei de propunere şi în şcólele confesionalĭ ale naţionalităţilorŭ?"

„Ér atuncĭ ce se va întâmplá celŭ puţinŭ cu biserica mea, cu biserica română greco-catolică, pentru care limba română este condiţio sine qua non, condiţiune de esistenţă, pentru că acésta este limba liturgică, rituală şi eclesiastică a bisericei greco-catolice. Décă legea acésta cu timpulŭ se va schimbá şi limba statului se va prescrie ca limbă de propunere — ceea ce este posibilŭ — atuncĭ condiţiunea de esistenţă a bisericei mele va fi periclitată, ba încă şi sublima ei misiune va fi împiedecată; şi în decursulŭ timpurilorŭ póte că şi succesele de pân'aci încă arŭ fi espuse peirei".

„Eu mărturisescŭ strălucitĭ Magnaţĭ, că proiectulŭ acesta de lege nu întru atâta în sine îlŭ considerŭ de periculosŭ, ci mai vêrtosŭ după *aplicarea şi resultatele* lui. Şi décă cautŭ asupra viitorului, nu potŭ sĕ nu mĕ împlu de anxietate, încă şi pentru sórtea bisericei mele, pentru că presêmţescŭ, că cu timpŭ — nu potŭ determiná anume când, dér cu timpŭ — potŭ întrevenì împrejurărĭ de acele, când pruncii credincioşilorŭ noştri vorŭ fi încredinţaţĭ pe mâna astorŭ felŭ de indiviḍĭ, ale cărorŭ principie religióse şi morale, nu se vorŭ puté împăcá, sĕ nu ḍicŭ, că ele arŭ puté stá în contrastŭ, cu principiele bisericei nóstre, ceea ce ar fi o adevĕrată calamitate pentru biserică . . . ."

Şése anĭ trecură de când Archiereii noştri au datŭ espresiune viuă îngrijirilorŭ nóstre generale de feliulŭ acesta şi astăḍĭ sêmţimŭ binişorŭ primele efecte ale „aplicărei" legei din 1879.

Ce au întreprinsŭ Archiereii noştri spre a împiedecá efectele stricăciόse ale unei aplicărĭ rele şi tendenţióse a legei? Luat'au ei mĕsurĭ, fiecare în parte şi toţĭ la olaltă, ca sĕ li se uşureze învĕţătorilorŭ noştri dela scólele poporale de-a face destulŭ cerinţelorŭ legii, ferindŭ totŭ odată învĕţămêntulŭ nostru naţionalŭ de orĭ-ce înrîurinţă, ce trece peste marginele dictate de acea lege?

Limba naţională, învĕţămêntulŭ românescŭ suntŭ în mare periculŭ din momentulŭ când proiectulŭ, pe care l'au combătutŭ Archiereii noştri înaintea tronului şi a parlamentului la 1879, a devenitŭ lege. Décă prelaţii noştri n'au putută împedecá acésta, urméză óre de aicĭ, că ei şi-au terminatŭ rolulŭ de apărătorĭ ai scólelorŭ nóstre şi că acum trebue sĕ aştepte în tótă supunerea şi devoţiunea timpulŭ, „când natura de faţă a legei se va schimbá devenindŭ limba maghiară din obiectŭ de învĕţămêntŭ, limbă de propunere în scólele nóstre confesionale"? Ce s'ar face în acestŭ casŭ din condiţiunea de esistenţă a bisericei?

Era învederatŭ, că din momentulŭ când factorii puterei statului au rupt'o cu politica, ce şi-a aflatŭ espresiunea în legea de naţionalitate, se va încinge o luptă pe viaţă pe mórte între guvernulŭ statului şi guvernele bisericescĭ pe terêmulŭ instrucţiunei nóstre românescĭ. Ce mĕsurĭ de apĕrare au luatŭ Archierii noştri faţă cu îngerinţele şi uneltirile celorŭ dela putere?

Nu ne este cunoscutŭ nicĭ unŭ faptŭ de apărare, nicĭ o mĕsură preventivă de Dómne ajută. Guvernele nóstre bisericescĭ arŭ fi trebuitŭ sĕ ia în mâna lorŭ grava afacere, îngrijindŭ ele însĕle de calificaţiunea învĕţătorilorŭ noştri conformŭ cerinţelorŭ legei susŭ amintite. Acésta însă n'au făcut'o. Au lăsatŭ tótă afacerea studiului limbei maghiare în grijea organelorŭ statului şi s'au mărginitŭ a publicá ordinaţiunile ministeriale prin diecesele diferite.

Archiereii românĭ vĕḍêndŭ rĕulŭ şi presêmţêndŭ periculele ce se mai putéu nasce din acelŭ rĕu pentru scólele nóstre, erau datorĭ să grupeze în jurulŭ lorŭ tóte puterile, pe toţĭ bărbaţii inteligenţĭ, sĕ ţină sfatŭ cu ei şi sĕ ia cu întregŭ clerulŭ şi poporulŭ mĕsurile necesare, spre a ne feri scólele de-o rea aplicare a legei şi de resultatele ei.

Par'că prelaţii noştri şi-arŭ fi uitatŭ cu desĕvêrşire de asigurările lorŭ din 1879, în locŭ sĕ'i vedemŭ luândŭ mĕsurĭ pentru apĕrarea şcólelorŭ nóstre, i-amŭ vĕḍutŭ cu adêncă durere redicându-şĭ vocea prea de multe orĭ, prin faimosele lorŭ circulare, în favórea sistemului asupritorŭ.

Până când totŭ aşa? Nu mai vĕdŭ óre prelaţii noştri prăpastia, ce stă sĕ înghiţă limba română şi cu ea şcóla şi biserica nóstră?

Conflictulŭ vamalŭ dintre Austro-Ungaria şi Germania.

Cu câtŭ se apropiă timpulŭ pentru reînoirea pactului între Austria şi Ungaria, cu atâtŭ mai multe semne se ivescŭ, că reînoirea va fi împreunată cu marĭ greutăţĭ din causa atitudinii guvernului din Pesta faţă cu Germania. »N. fr. Presse« află, că raportulŭ cătră Germania va conduce regularea politicei vamale în viitorulŭ pactŭ cu Ungaria. Dar cum îşĭ înfăţişéză domnii din Pesta relaţiunile economice ale Austriei cu Germania? întrébă fóia vieneză. Ei vréu sĕ încheiă cu Germania unŭ tractatŭ vamalŭ, dar ameninţă cu retorsiune, în casŭ când acesta nu s'ar puté încheia. Ce copilărescŭ lucru!

»Veḍĭ bine, Austria are puterea d'a păgubi în modŭ simţitorŭ pe Germania — continuă „N. fr. Presse« — dar nu cumva că prinţulŭ Bismarck este omulŭ, care sĕ se supue unei astfelŭ de alternative? Acésta nu e calea d'a dobêndi pacea cu Germania; Austria nu póte consimţi la o politică de retorsiune. Conflictulŭ cu Germania nu trebue înăsprĭtŭ. Ar fi o greşélă fatală, a face din politica comercială o cestiune de putere, d'a invoca prin represalii dreptulŭ celui mai tare. Orĭ ce ameninţare ve mări amărĭciunea şi décă amŭ esclude tóte productele germane, noi nu vomŭ mai esporta nicĭ o mână de cereale... In împrejurările de aḍĭ e bine sĕ ne înţelegemŭ cu Germania, şi chiar décă nu ne-amŭ înţelege, sĕ evitămŭ rĕsboiulŭ«.

După acésta, fóia vieneză atrage atenţiunea lui Bismarck, câtŭ de multŭ a amărîtŭ pe Ungurĭ prin politica sa vamală şi că acéstă amărîciune ar puté avé stricarea raporturilorŭ celorŭ două state. Cine sprijinesce alianţa în Austria? întrébă „N. fr. Presse«. Germanii suntŭ fără putere şi în minoritate; Slavii, Clericalii urăscŭ acéstă legătură, şi dacă vorŭ începe şi Ungurii a şovăi, atuncĭ prinţulŭ Bismarck va avé cu monarchia unŭ tractatŭ, faţă cu care maioritatea cetăţenilorŭ va fi streină, ba chiar duşmană. Póte sĕ vrea acésta cancelarulŭ imperiului? Nu sosescŭ ore de strîmtorare chiar şi pentru celŭ mai puternicŭ statŭ, când simpatiele popórelorŭ oferŭ celŭ mai sigurŭ sprijinŭ? Rĕsboiulŭ economicŭ — încheiă fóia vieneză — eschide alianţa politică şi de aceea o înţelegere e necesară, şi cérta trebue terminată.

Situaţiunea în ţerile balcanice.

In numĕrulŭ dela 5 Iuliu, »P. Ll.« se ocupă de starea lucrurilorŭ din peninsula balcanică. Elŭ găsesce, că liniştea ce se pare că domnesce aḍĭ în Balcanĭ este nu-

mai o pace pe unŭ timpŭ anumitŭ, fiindcă Sêrbii, Muntenegrenii, Bulgarii, Albanezii şi Grecii, cu toţii aspiră unii a deveni autonomĭ, alţii a se întinde mai departe prin anexiunĭ. Fóia pestană ḑice că lipsesce numai unŭ impulsŭ esternŭ şi anume voinţa Rusiei, ca sĕ facă sĕ se ridice tóte aceste popóre spre a-şĭ realisá aspiraţiunile lorŭ.

»Dar Austro-Ungaria — continuă »P. Ll.« — care şi-a înaintatŭ din precauţiune sentinelele până la defileulŭ Limului, trebue sĕ aibă în vedere acéstă posibilitate. Trebue sĕ avemŭ în vedere, că starea creată în peninsula balcanică de congresulŭ din Berlinŭ e neterminată şi provisoriă şi că trebue sĕ se creeze o stare definitivă.«

Vorbeşce apoi că Sêrbii au aspiraţiunĭ de a creá o Serbiă mare, Bulgaria de a se uní cu Rumelia ostică; că oficiile mai înalte administrative din Sofia, Vidin, Rusciucŭ, Şumla şi Varna suntŭ în mânile Ruşilorŭ séu Bulgarilorŭ crescuţĭ în Rusia; că in fie-care anŭ se trimitŭ oficerĭ bulgarĭ la institutele din Petersburg; că elementulŭ rusescŭ prevaléză şi în corpulŭ oficerilorŭ din Rumelia ostică. Căile ferate orientale nu se construescŭ încă, ci se trăgănesce lucrulŭ, fiindcă Ruşii şi Englesii insuflă Turciei neîncredere faţă cu Austro-Ungaria.

»Englesii sciu prea bine — încheiă »P. Ll.« — de ce noua cale ferată Belgrad-Nişŭ trebue sĕ remână necontinuată şi legătura directă a Pestei (Vienei) cu Constantinopolulŭ şi Salonichi întreruptă. Bulgaria trăgănesce lucrulŭ, fiindcă aşa-i şoptesce Rusia. Fiindŭ calea ferată terminată, atuncĭ colónele austro-ungare s'arŭ descărca mai repede, la momentulŭ datŭ, în o staţiune bulgară, dacum arŭ trece Ruşii Dunărea şi acéstă eventualitate nu le place celorŭ din Petersburg. Starea în peninsula balcanică are destule puncte negre, carĭ se potŭ preface în norĭ. Austro-Ungaria trebue sĕ vegheze, ca nu cumva într'o bună diminéţă sĕ vină cu o ideiă şi cu o armată — pré târḑiu.«

SCIRILE ḐILEI.

Cu tótă intervenirea ministerului comunŭ de esterne din Viena pe lângă guvernulŭ unguresců în afacerea interḑicerii importării porcilorŭ din România, guvernulŭ unguresců a rĕmasŭ neînduplecatŭ. Prin închiderea graniţelorŭ înspre România, voiesce sĕ înlăture neîncrederea Germaniei guvernulŭ unguresců şi e hotărîtŭ sĕ opună resistenţă chiar unei presiunĭ diplomatice înalte, scrie »N. fr. Presse.« Étă o politică ungurésců nechibzuită, care va nimici totalŭ comerţulŭ şi industria ardelénă.

—0—

Camera de comerţŭ şi industriă din Timişóra a ţinutŭ la 3 Iuliu n. o conferinţă privitóre la convenţiunea comercială cu România. Unii au pledatŭ pentru liberulŭ schimbŭ, ér maioritatea s'a pronunţatŭ pentru reînoirea convenţiunii.

—0—

La 24 Iuniu regimentulŭ românescŭ nr. 50 staţionarŭ în Alba-Iulia, care s'a distinsŭ acum 19 anĭ prin bravură în lupta dela Custozza, ş'a serbatŭ a 19 aniversară a acelei lupte cu mare bucuriă şi în anulŭ acesta. La 1 óra d. m. întregulŭ corpŭ ofiţerescŭ, în frunte cu comandantulŭ regimentului d. colonelŭ Heinrich Gabor, se întruni la unŭ banchetŭ, unde au fostŭ învitaţĭ ca óspeţĭ şi comandantulŭ fortăreţei d. brigadirŭ-generalŭ-maiorŭ Franciscŭ de Watteck şi d. colonelŭ în pensiune Vilehlm Velican. Musica regimentului, în decursulŭ prânḑului, a cântatŭ mai multe piese, începêndŭ cu »Marşulŭ regimentului Nr. 50« de Ştefănescu. S'au ţinutŭ mai multe toaste, primulŭ de cătră d. generalŭ-maiorŭ Wattek pentru M. Sa, alŭ doilea de cătră d. colonelŭ Gabor în onórea regimentului Nr. 50, alŭ treilea de cătră d. colonelŭ în pensiune Velican, unulŭ din comandanţii în lupta aceea, care a produsŭ celŭ mai mare efectŭ. S'au trimesŭ douĕ telegrame de felicitare, una archiducelui Albrecht, fostŭ comandantŭ supremŭ; alta d-lui gen. br. de Piret, fostŭ comandantŭ de brigadă. Séra era sĕ se jóce »Căluşerulŭ« şi „Bătuta,«dar plóia torenţială a împedecatŭ manifestaţia acésta.

—0—

La 27 Iuniu n. venerabilulŭ preotŭ evangelicŭ de aci d. Franz Obert şi-a serbatŭ jubileulŭ de 25 de anĭ ca preotŭ. D-sa şi-a câştigatŭ marĭ merite pe têrêmulŭ învĕţĕmêntului ev. săsescŭ.

—0—

D-lui advocatŭ Dr. Stefanŭ Pĕcurarŭ din Sibiiu i s'a furatŭ în sĕptĕmâna trecută din cassa Wertheimiană 1000 fl. în banĭ, unŭ orologiu de aurŭ şi unŭ inelŭ-sigilŭ cu iniţialele S. P.

—0—

„Ellenzék« plânge de supĕrare, că o firmă jidovéscă, care vinde lemnăriă, şi-a scrisŭ pe plicurile de scrisorĭ adresa în limba germană, »dândŭ dovadă de nepatriotismŭ.« Et tu, mi fili Feldmane! Sĕrmanulŭ »Ellenzék,« ce-a trăitŭ sĕ vaḑă!

—0—

Joi în 20 Iuniu s'a sĕvêrşitŭ alegerea de protopresbiterŭ gr. or. în Mediaşŭ, întrunindŭ maioritatea voturilorŭ administratorulŭ protopresbiteralŭ Dionisiu Chendi.

—0—

Ni se scie din jurulŭ Reghinului săsescŭ, că în ḑilele acestea s'a sinucisŭ în Reghinŭ unŭ sergentŭ, care era ataşatŭ la armăsarii erarialĭ, fiindcă a cheltuitŭ 30 fl. banĭ erarialĭ.

—0—

Totŭ de acolo ni se comunică, că în 1 Iuliu n. peste hotarulŭ Petelei a căḑutŭ grindină causându-se marĭ pagube ómenilorŭ. De asemenea vĕrsările de apă în hotarulŭ comunei Nadaşia românéscă au pricinuitŭ marĭ stricăciunĭ sĕmĕnăturilorŭ.

—0—

Suntemŭ informaţĭ dela Borsek, că deşi căldura nu e ca în Bucurescĭ, totuşĭ este destulŭ de caldŭ; câte o plóiă repede ce cade. abia ţine o oră, şi érăşĭ se lasă căldura. Óspeţĭ suntŭ fórte puţinĭ.

—0—

Junimea academică română din Blaşiu şi jurŭ arangiază în 11 Iuliu n o petrecere de véră împreunată cu producţiune musicală în grădina lui D. Comşa din Veza. Venitulŭ este destinatŭ pentru înfiinţarea unei »Reuniunĭ de cântări« în Blaşiu. Comitetulŭ e compusŭ din domnii: Augustinŭ Ungurŭ, Aureliu Popa, Liviu Albini, Virgiliu Brânduşianu. Cu acéstă ocasiune se va esecutá următórea programă: 1. »Cânteculŭ ciocârliei« de Mendelssohn, corŭ mixtŭ. 2. »Cântecŭ Sicilianŭ« de C. G. Porumbescu, corŭ bărbătescŭ. 3. »Sĕrmana frunḑă,« arang. pentru corŭ mixtŭ de G. Dima. 4. „Cântecŭ vênătorescŭ« de Tudorŭ de Flondorŭ, corŭ bărbătescŭ, acomp. de 3 Cornĭ în F. şi Trombone. 5. „O rosă în pădure,« corŭ bărbătescŭ. 6. »Rĕmâi sănătósă,« arang. pentru corŭ mixtŭ de G. Dima. 7. »Seninŭ şi furtună« de Vorobchievicĭ, corŭ bărbătescŭ. La casŭ de timpŭ nefavorabilŭ, petrecerea se va ţiné în »Otelulŭ naţionalŭ« din Blaşiu. Preţulŭ intrării de persónă 1 fl., de familiă 2 fl.

—0—

Neguţătorulŭ de vinurĭ şi coloniale Vilhelm Rajkai din Seghedinŭ a fostŭ arestatŭ, din causă că a falsificatŭ mai multe cambii în contulŭ unorŭ comercianţĭ din Budapesta.

—0—

D. Petru Grama, învĕţătorŭ în Sântejude şi profesorŭ de industriă, ne comunică, că însinuările la cursulŭ de industriă, despre care s'a scrisŭ în Nr. 134 alŭ fóiei nóstre, se vorŭ primi până la 15 Iuliu c.

—0—

Regele României a primitŭ din partea M. S. Regelui insulelorŭ havaiane o scrisóre, prin care îi notifică încetarea din viéţă a M. S. Reginei mume Ema Kaleleonaloni, vĕduva M. S. Regelui Kamehameha IV. De asemenea a primitŭ din partea Escelenţei Sale d-lui Bernardo Soto o scrisóre, prin care îi notifică că, conformŭ prescripţiunilorŭ constituţionale, a luatŭ preşedinţa republicei Costa-Rica.

—0—

D. baronŭ de Mayr, ministrulŭ Austro-Ungariei în Bucurescĭ, a plecatŭ la Viena, scrie Românulŭ.« D. baronŭ de Mayr se duce la Viena pentru a vedea, décă în adevĕrŭ se adeveresce scirea despre înlocuirea d-sale cu d. Samuel Teleky.

—0—

Ministerulŭ domenielorŭ din România a decisŭ, ca patruspre-ḑece tinerĭ sĕ fie trimişĭ în streinătate ca sĕ facă studii profesionale: trei ca sĕ studieze mecanica aplicată; trei pentru technologia chimică; trei pentru agronomiă; trei pentru sciinţele comerciale; doi pentru chimia analitică şi biologiă. Concursulŭ pentru obţinerea acestorŭ burse se va ţiné la 20 Augustŭ viitorŭ.

—0—

Lucrătorii dela tipografia statului din Bucurescĭ s'au pusŭ în sĕptĕmâna trecută în grevă, din causă că casierulŭ tipografiei a refusatŭ a plăti lefurile ca până acum la sfêrşitulŭ sĕptĕmânei. Cu tótă intervenirea poliţiei, greva n'a încetatŭ decâtŭ după ce s'a satisfăcutŭ cererei lucrătorilorŭ.

Statele unite ale marelui continentŭ.

Corespondentulŭ din Parisŭ alŭ fóiei vieneze „N. fr. Presse" scrie următórele:

»Despre sĕrbătorescele hotărîrĭ ale deputaţilorŭ liberalĭ germanĭ din Viena noi cei din Parisŭ nu puţinŭ ne-amŭ miratŭ. Aşadară domnii nu sciu nimicŭ ceĭ aştéptă încă în anulŭ acesta şi n'au nicĭ o presimţire, că în anulŭ 1887 Europa, o parte din Asia şi Africa aparţinŭ statelorŭ unite ale marelui continentŭ şi că nicĭ pomenélă nu va mai fi de vre-o monarchiă, afară de China, la Zeluşĭ şi în statulŭ regelui Menelik şi póte şi în principatulŭ Liechtenstein? De unde avemŭ noi cunoscinţă despre acéstă prorocire, care dă de ruşine profeţiele celui mai minuţiosŭ dintre toţĭ astronomii? Dintr'o cartă pe care amŭ cumpĕrat'o într'o vióiă stradă a cuartierului studenţilorŭ de aci, dintr'o cartă edată de »profetulŭ M. C.« intitulată: »Antêia alianţă a popórelorŭ cu republica francesă«, care este esecutată „din punctulŭ de vedere etnograficŭ, limbisticŭ, geograficŭ, administrativŭ, comercialŭ, politicŭ şi moralŭ«. Dar pentru ca sĕ nu punemŭ la pré grea încercare răbdarea cetitorilorŭ, vĕ comunicămŭ mai ântêiu că:

„Anglia perde în curêndŭ Irlanda şi „că în anulŭ 1885 se pregătesce încă o mare nenorocire pentru Anglia,« şi de aceea e bine sĕ nu se pré grăbéscă omulŭ a merge la Londra. Republica francesă se va transforma, probabilŭ că după alegerĭ. Meţulŭ şi Strasburgulŭ aparţinŭ érăşĭ Franciei şi Belgia i se adaogă ca parte nouă, pe când Olanda — ceva bătătorŭ la ochĭ —

FOILETONŬ.

VORBELE PERDUTE.

(Din basmele francese.) Catulle Mendès.

I.

Se întêmplă odată, că o ursitóre fórte crudă, frumósă ca şi florile, rea ca şerpii carĭ se ascundŭ pe sub pĕmêntŭ, hotărî sĕ'şĭ rĕsbune pe poporulŭ unei ţĕrĭ marĭ. Unde era ţéra asta, în munte séu pe câmpiă pe marginea unei gârle orĭ apróре de mare? Istoria nu ne spune. Póte că era vecină cu împĕrăţia unde cusătoresele se arătară isteţe cusêndŭ lunĭ şi stele pe rochiile prinţeselorŭ. Şi ce supĕrare i se făcuse ursitórei? Nicĭ atâta nu ne spune basmulŭ. Póte că uitase s'o poftéscă la botezulŭ fetei împĕratului. Credeţĭ ce vĕ va plăcea, dar sĕ mĕ credeţĭ mai multŭ pe mine, că era tare supĕrată.

Deocamdată ursitórea se întrebă dacă, pentru ca sĕ pustiască ţéra, n'ar face bine sĕ puie pe tóte miile de duhurĭ ce ascultau de poruncile ei, ca sĕ dea focŭ tuturorŭ palatelorŭ şi colibelorŭ, séu mai bine sĕ facă pe tóte fetele urîte şi bĕtrâne ca nişce clónţe-cotorónţe. Ursitórea ar fi pututŭ sĕ deslănţuiască şi sĕ repéḑă pe strade bălaurĭ, carĭ vĕrsau focŭ şi pară pe gură; ar fi pututŭ sĕ poruncéscă sórelui sĕ ocoléscă şi sĕ nu tréćă peste oraşulŭ dispreţuitŭ; ar fi pututŭ sĕ poruncéscă furtunelorŭ sĕ desrădĕcineze copacii şi sĕ dĕrîme casele. In cele din urmă îi veni unŭ gândŭ şi mai afurisitŭ. Intocmai ca unŭ hoţŭ care nu se zoresce, ci alege sĕ fure lucrulŭ celŭ mai scumpŭ, astfelŭ ea scóse din mintea bărbaţilorŭ şi a femeilorŭ aste douĕ cuvinte D-ḑeescĭ: »Te iubescŭ!« şi pe urmă fugi, după ce făcu rĕulŭ, rîḑêndŭ cu unŭ rîsŭ uşorŭ, dar care ar fi fostŭ mai gróznicŭ decâtŭ unŭ rînjitŭ alŭ diavolului, dacă nu ar fi avutŭ cele mai rumene buze din lume.

II.

Deocamdată femeile şi bărbaţii prea puţinŭ băgară de sémă ce strâmbătate li se făcuse. Li se părea că le lipsea ceva, însĕ nu şciau ce. Logodiţii, carĭ se preumblă în grădinile înflorite, soţii care'şĭ şoptescŭ stândŭ la férestră, gândindu-se la plăcerile vieţii, se opreau deodată din sărutatŭ, încetau fără veste d'a se mai privi; simţeau bine că voiau sĕ spuie o vorbă obicĭnuită, şi nicĭ nu le trecea măcar prin capŭ ce vorbă era aceea; rĕmâneau miraţĭ, neliniştiţĭ, neîntrebându-se, pentru că n'arŭ fi şciutŭ ce întrebare sĕ'şĭ facă, atâtŭ de tare uitaseră vorba aceea de mare preţŭ; dar nu sufereau încă aşa de multŭ, pentru că le rĕmăsese mingâerea atâtorŭ altorŭ vorbe, şoptite, îngânate, ş'atâtorŭ altorŭ giugiulelĭ. Vai! nu trecù multŭ şi căḑură toţĭ într'o melancoliă adâncă! In zadarŭ se adorau, se chemau cu numele cele mai dulcĭ, îşĭ vorbéu cu dragŭ; nu le era d'ajunsŭ sĕ spuie că tóte deliciile suntŭ înflorite, înveselite în rumenéla sărutatului, orĭ sĕ 'şĭ jure că erau gata a murĭ, elŭ pentru ea, ea pentru elŭ, sĕ 'şĭ ḑică: „Sufletulŭ meu! viéţa mea! visulŭ meu!« avéu instinctiva trebuinţă sĕ spuiă şi s'auḑă o altă vorbă, mai dulce decâtŭ tóte vorbele; dar acum simţéu durerea de a nu o mai auḑi nicĭ odată, de a nu o mai pronunţa nicĭodată! După mâhnire veniră certurile! Judecându'şĭ fericirea nedeplină, din pricină că buzele cele mai înfocate chiar nu mai putéu d'aci încolo mărturisi şi esprima vorbele dorite, amanta pretindea dela amantŭ, şi amantulŭ dela amantă,—fără sĕ spuie ce, fără sĕ pótă spune, — singurulŭ lucru tocmai pe care nicĭ elŭ nicĭ ea nu 'lŭ putea pronunţa: »te iubescŭ«. Se învinuiau unulŭ pe altulŭ, ba că elŭ este rece, ba că dênsa este rece, ba că elŭ o înşală, ba că dênsa îlŭ înşală, nu credéu în dragostea pe care buzele nu o putéu mărturisi prin cuvinte, aşa că logodiţii încetară curêndŭ d'a se mai preumbla prin înflorite grădinĭ, şi odăile însuraţilorŭ nu mai auḑéu decâtŭ vorbe recĭ în fotoliurile care nu se apropie unulŭ de altulŭ. Póte sĕ fie veseliă acolo unde nu este iubire? Ţéra, pe care o ura ursitórea, n'ar fi fostŭ aşa de posomorîtă, décă ar fi bântuit-o ciuma orĭ dac'ar fi pustiit'o rĕsbóiele, cum era posomorîtă din pricină că se uitaseră douĕ vorbe.

III.

Şi trăia în ţéra asta nenorocită unŭ poetŭ, care era fórte de plânsŭ. Nu că avea vr'o amantă frumósă şi că se desnădăjduia că nu-i mai póte spune şi că nu mai póte auḑi din gura ei vorba, pe care o furase ursitórea; nu avea amantă, pentru că-i plăceau prea multŭ versurile; pricina însĕ era, că nu putea sĕ sfirşască o poemă, pe care o începuse cu o ḑi înainte de a-şĭ rĕsbuná rĕutăciósa ursitóre. Şi pentru ce? pentru că poema trebuia sĕ se sfirşéscă tocmai cu vorbele: »te iubescŭ!« şi nu putea nicĭ decum sĕ se sfirşéscă altfelŭ. Poetulŭ îşĭ bătea fruntea, s'apuca cu mânile de pĕrŭ, se întreba: »Nu cumva voiu fi înebunitŭ?« Cu tóte acestea era sigurŭ că găsise, mai înainte de a începe oda, vorbele care sĕ vie înaintea celui din urmă punctŭ de exclamaţiă. Probă că găsise vorbele acelea era că rima,

rĕmâne unŭ statŭ de sine stătătorŭ, veḑĭ bine după concediarea regelui. Republica spaniolă se va proclama în anulŭ viitorŭ, se va unì cu Portugalia şi le va lua Englesilorŭ Gibraltarulŭ. Despre transformarea Italiei, încă în anulŭ 1885, într'o republică n'ar trebui sĕ ne suprĕmămŭ — principiarŭ luatŭ — dar casulŭ e, că cu acéstă ocasiune Italianii ne-a „ştersŭ" Görzulŭ şi Triestulŭ. Africa de nordŭ 'şi-o împartŭ între ei Latinii. Spania ia Maroculŭ, Franţa ia Algeria şi Tunisulŭ, Italianii Tripolisulŭ. Mai bine ca Grecia nimenea nu e considerată. Din anulŭ 1887 îi va aparţiné tótă Turcia europénă, cu Constantinopolŭ cu totŭ, şi o bună parte din Asia mică. Tótă ţéra de dinsusŭ de Balcanĭ până la mare, chiarŭ şi Muntenegru, aparţine Serbiei. România e tractată ceva mai cu cruţare, deşi ea şi-a anectatŭ Ardealulŭ şi şi-a recăpĕtatŭ Basarabia. Din Rusia nu se vede multŭ; totuşĭ se pare că cu Svedia, Norvegia şi Danemarca împreună formézâ o republică. Dar Polonia! Deja în anulŭ 1886 republica polonă va fi fixată gata şi va cuprinde Polonia austriacă, cu Auşvitz şi Zatorŭ, Polonia prusiană, Polonia ruséscă şi o imensă parte din Rusia. Portulŭ principalŭ alŭ noului statŭ polonŭ este Odessa. Chiarŭ la o împărţire republicană nu le merge pré bine Germanilorŭ. Germania se desface într'o republica germană de nordŭ cu capitala Berlinŭ şi într'o republică germană de sudŭ cu capitala München — din anulŭ 1887, nicĭ o minută mai târḑiu! Şi Austria? Căutămŭ şi căutămŭ, dar nicĭ o Austriă nu se mai află! Unde a statŭ odinióră Austria — A. E. I. O. U! — acolo aflămŭ acum o republică ungurésca, care va fi proclamată încă în anulŭ 1885 (Ungurii arŭ trebui însĕ sĕ se grăbéscă, căcĭ ḑilele devinŭ totŭ mai scurte), şi o republică boemă, constândŭ din Boemia, Moravia şi Silesia, cu capitala Praga. Ce a devenitŭ sĕrmana nóstră Vienă? Aparţine Ungariei, capitala însă este Pesta. Totŭ e frumosŭ din partea profetului francesŭ, că celŭ puţinŭ ne-a dăruitŭ unei naţiunĭ liberale (???). Acum înţelegemŭ, ce are sĕ'nsemneze înfrăţirea acelorŭ două oraşe surorĭ, sĕrbătorită deunăḑĭ în Pesta cu atâta însufleţire! Trebue sĕ mai observămŭ, că autorulŭ cartei declară, că unŭ esemplarŭ, care nu are subscrierea propriă a editorului, este falsŭ. Esemplarulŭ nostru are acestŭ semnŭ caracteristicŭ, prin urmare nicĭ vorbă nu póte fi de îndoială. Sperămŭ că amabilii oficioşĭ, pe cătŭ le stă în putere, ne vorŭ mulţămi pentru acéstă împărtăşire. Sciindŭ unde suntŭ ei acum, îşĭ vorŭ pregăti deja o transiţiune dibace, astfelŭ vorŭ lăsa pe comitele Taaffe sĕ zacă alăturea la stânga şi vorŭ începe a-şĭ lua la ochiu însuşirile de bărbatŭ de statŭ, tactulŭ şi energia d-lui Tisza."

——o——

Deşiu, 1 Iuliu st. n. 1885.

Domnule Redactorŭ! Junimea maghiară deşiană arangiază unŭ balŭ sub patronagiulŭ unui deputatŭ dietalŭ şi a unui proprietarŭ de fabrică din locŭ, în folosulŭ »Kultur-egylet«-ului din Cluşiu. Unulŭ din patronĭ, d. Roth Pal, după ce ca proprietarŭ de farmaciă s'a îmbogăţitŭ, aḑĭ e Maghiarŭ néoşŭ. La alegerile ultime fù alesŭ deputatŭ guvernamentalŭ. Elŭ este cunoscutŭ publicului de atuncĭ, de când la începutulŭ acestei periode legislative, în locŭ de scrisorile de acreditare, că este alesŭ deputatŭ din partea oraşului Deşiu, — printr'o hazliă întêmplare a presentatŭ dietei contulŭ speselorŭ ce le-a avutŭ ospĕtândŭ pe alegĕtorii sĕi. D. Voith Gergely, alŭ doilea patronŭ alŭ acestui balŭ, ce se va ţiné Sâmbăta viitóre, este unŭ speculantŭ arménŭ. Comitetulŭ arangiatorŭ se compune din 25 de membri, toţĭ junĭ din Deşiu, unulŭ ca unulŭ. Toţĭ de o pânză şi de o zémă. Doi trei juriştĭ, câţĭva diurniştĭ, şi ceialalţĭ calfe dela prăvălii.

Scopulŭ sublimŭ, se vede, a adunatŭ laolaltă elementele cele mai eterogene. Tóte ar fi cum ar fi. Ne-a lovitŭ însĕ ca unŭ cuţitŭ înveninatŭ în inima nóstră de Românŭ, că în comitetulŭ arangiatorŭ alŭ acestui balŭ, figurézâ numele unui stipendistŭ (bursierŭ) alŭ fondurilorŭ românescĭ blăşiene. Acesta este »Anka Aurél«, fiulŭ domnului Petru Anca, preşedinte la scaunulŭ orfanalŭ în Deşiu. Durere că cei din fruntea acelorŭ fondurĭ ţinŭ aşa de puţinŭ sémă de adevĕrata intenţiune, ce a condusŭ pe fiii fundatorĭ ai acelorŭ stipendii, încâtŭ nu s'au sfiitŭ a stipendia pe numitulŭ tênĕrŭ. Cum? óre n'a sciutŭ comitetulŭ, care a conferitŭ stipendiulŭ lui Anka Aurél, că fiii d-lui Anca nu sciu vorbi românesce? N'au sciutŭ óre, că pruncii d-lui Anca nicĭ nu sêmţescŭ românesce, căcĭ în casa d-sale este ruşine a se vorbi românesce?

Mulţĭ junĭ de plugarŭ şi de preoţĭ sĕrmanĭ, carĭ absolvézâ studiele gimnasiale cu succesŭ forte bunŭ, talentaţĭ şi cu sêmţĕminte nestricate, suntŭ neconsideraţĭ în cererile lorŭ, şi mai bine se dau ajutórele unorŭ junĭ, ai cărorŭ părinţĭ tragŭ salarie grase. Sĕ nu pierdemŭ cumpĕna dreptăţii, fraţĭ Românĭ! Noi către noi suntemŭ nedreptĭ, cum sĕ aşteptămŭ dér ca strĕinii de némulŭ nostru sĕ se pórte cătră noi cu echitate?

Meritulŭ personalŭ şi talentulŭ sĕ fiă sprijinitŭ şi sĕ nu ne lasămŭ conduşĭ de consideraţiunĭ de rangŭ şi de familiă!

Aceste mi'am ţinutŭ de-o datorinţă sântă a-le ḑice la auḑulŭ naţiunei nóstre, ca sĕ ḑică şi ea cătră cei ce se lapĕdă de cătră dênsa: »Totŭ ce-lŭ ce se lapĕdă de mine, lăpĕda-mĕ-voiu şi eu de dênsulŭ.«

Dreptulŭ.

——o——

REVOCARE

Ordinându-se cursulŭ suplementarŭ din limba ungurésca şi în Selagiu, fiind-că atâtŭ dintre membri, câtŭ şi dintre diregĕtorii reuniunei vorŭ luá mai mulţĭ parte: adunarea generală ce se va ţiné în Ciseriu, alŭ cărei terminŭ se ficsase pe 14 l. c., prin acésta se revócă.

Terminulŭ nou se va ficsă prin comitetulŭ centralŭ şi aduce la cunoscinţa membrilorŭ în modŭ obicinuitŭ.

Zelău, 2 Iuliu 1885.

Din încredinţarea preşedintelui
Gavril Trifu, v.-preşedinte.

——o——

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

PESTA, 6 Iuniu. — Serata ce a dat'o erĭ ministrulŭ preşedinte în onórea juriului esposiţiunii a fostŭ strălucită. Mai toţĭ învitaţii apăruseră, partea cea mai mare exposanţĭ şi membri d'ai juriului, dér şi înaltulŭ clerŭ şi generalitatea erau representaţĭ. Ospeţii s'au depărtatŭ numai cătră meḑulŭ nopţii.

PARIS, 6 Iuniu. — In Saint-Brieux s'a alesŭ din nou unŭ senatorŭ regalistŭ. — Courcy telegrafiază din Hué, că în nóptea după sosirea sa a fostŭ pe neaşteptate atacatŭ de garnisóna citadelei. Atacatorii au fostŭ respinşĭ. Courcy nu dă incidentului nicĭ o însemnătate.

PESTA, 7 Iuliu. — „Budapesti Közlöny" publică ordinaţiunea ministrului de justiţiă, prin care *se sustrage tribunalului din Sibiiu procedura curţii cu juraţĭ în afacerĭ de pressă şi cercurile judecătorescĭ Braşovŭ, Sibiiu, Deva şi Elisabetopole se încorporézâ la tribunalulŭ din Cluşiu în afacerĭ de pressă.*

PESTA, 7 Iuliu. — Prinţulŭ Bulgariei Alexandru sosesce la 8 Iuliu aci spre a visita esposiţia, rĕmânêndŭ patru ḑile în Pesta.

PARIS, 7 Iuliu. — Camera a primitŭ cu mare maioritate tractatulŭ dela Tientsin. Ministrulŭ de rĕsboiu a declaratŭ, că cu privire la incidentulŭ din Hué se potŭ dirige imediatŭ 300 de ómenĭ la Annam din trupele ce staţionézâ în Tonching.

——o——

DIVERSE.

Unŭ ambasadorŭ înşelătorŭ. — Cu celŭ mai mare laconismŭ telegrafulŭ aduce din Roma următórea scire: »Ministru-preşetinte alŭ Brasiliei la Quirinal, Callado, a fostŭ demascatŭ că jucândŭ cărţĭ înşela, anume în »Club della caccia.« Corespondentulŭ unei foi austriace relatézâ asupra afacerei următórele: In cercurile diplomatice de aicĭ se vorbesce multŭ de unŭ scandalŭ, care n'a putută rĕmânea ascunsŭ. Este vorba de ministrulŭ plenipotenţiarŭ alŭ unui statŭ americanŭ. Sub imperiu, elŭ jucase unŭ rolŭ óre-care. Se scie, că împĕratulŭ Napoleonŭ III într'o ḑi şi-a aruncatŭ ochii asupra frumósei Marguerite şi apoi multŭ timpŭ a statŭ în lanţurile ei. Acelŭ strĕinŭ a pieritŭ atuncĭ, pentru care a şi fostŭ recompensatŭ. Astfelŭ a devenitŭ diplomatŭ în America, ceea ce probézâ, că influenţa lui Napoleonŭ era încă mare pe atuncĭ. Cariera diplomatică a acestui bărbatŭ, începută sub auspicie aşa de ciudate, s'a terminatŭ în ḑilele trecute în împrejurărĭ totŭ aşa de ciudate. Intr'unulŭ din cluburile din reşedinţa nóstră lumea observase, că acelŭ diplomatŭ distinsŭ câştiga la jocŭ sume colosale. Lumea deveni bănuitóre şi se instituì unŭ comitetŭ de supraveghere, compusŭ din ḑece domnĭ, care iute s'a încredinţatŭ, că diplomatulŭ într'adevĕrŭ corigea noroculŭ. Spre a se evita unŭ scandalŭ, ministrulŭ a trebuitŭ sĕ dea cuvêntulŭ că va părăsi Roma, promiţêndu-i-se că nu se va vorbi de acéstă întêmplare. Comitetulŭ tăcŭ, dér d. ministru rĕmase pe locŭ. Intr'o ḑi era masă la Curte. Intre cei învitaţĭ era şi unulŭ din cei ḑece, care credŭ de datoria sa de a da lămurirĭ la locŭ supremŭ asupra cavalerului de industriă. A urmatŭ unŭ viu schimbŭ de depeşe între regele Umberto şi suveranulŭ transocénicŭ şi resultatulŭ a fostŭ rechemarea repede a acestui ministru „pentru unŭ altŭ postŭ.«

* * *

Broşe-crinŭ. — Ca ceva forte modernŭ se pórtă acuma în Parisŭ broşe de argintŭ ciselate şi emailate, representândŭ o flóre de crinŭ cu inscripţia „C'est mon principe". (Acésta'i principiulŭ meu.) Flórea este aşezată pe o corónă, care este formată din litera H. în aurŭ; câte odată se mai adaugă Marguerite în argintŭ ciselatŭ, acésta în onórea ducesei Helene de Chambord. Acésta din urmă formă este admisă mai cu sémă de înalta aristocraţiă.

* * *

Emigraţiune. — Ḑiarulŭ „Tutova« publică următórele scirĭ: „In cursulŭ trecutei sĕptĕmânĭ au plecatŭ din nou din oraşulŭ nostru vre-o optŭ familii evreiescĭ spre America. Ni se spune că în curêndŭ le vorŭ urma şi alte familii. De astădată aceste emigrărĭ nu provinŭ nicĭ din persecuţia cuiva, nicĭ din îndemnulŭ alianţei israelite, ci din mizeria şi lipsa totală de ecsistenţă a acestorŭ rătăcitorĭ dintr'unŭ locŭ în altulŭ; mai cu sémă că aceştĭ emigranţĭ suntŭ esclusivŭ meseşugarĭ, adică: croitorĭ, cismarĭ etc., carĭ nu mai au de lucru, pe de o parte din causa crisei ce bântuie localitatea nóstră, éră pe de alta, din causă că, graţiă convenţiunei cu Austro-Ungaria, oraşele României suntŭ inundate de haine şi de cisme austriace, în câtŭ abia se mai ţinŭ bieţii meşteşugarĭ românĭ indigenĭ, necum sĕ se mai pótă procopsi şi alţĭ străinĭ, carĭ isvorăscŭ ca roiulŭ din părţile Galiţiei."

* * *

Unŭ bravŭ pilotŭ. — Unŭ pilotŭ de pe vaporulŭ „Hildegard« a scăpatŭ dela mórte la Zimnicea unŭ copilŭ de 3 anĭ alŭ dlui comerciantŭ Manea. »România liberă« află că d. Manea a datŭ o frumósă recompensă pitotului Forster şi că atâtŭ copilulŭ câtŭ şi pilotulŭ vorŭ fi fotografiaţĭ şi 'şĭ vorŭ schimba fotografiele în semnŭ de aducere aminte.

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 7 Iuliu st. v. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.99	Vênd.	8.94
Argint românesc	»	8 80	»	8.85
Napoleon-d'orĭ	»	9.84	»	9.86
Lire turcescĭ	»	11.15	»	11.20
Imperialĭ	»	9.94	»	9.97
Galbenĭ	»	5.80	»	5.84
Scrisurile fonc. »Albina« . . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	124.50	„	125.
Discontulŭ » . . .	7—10 % pe anŭ.			

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

a cărei rimă erau ele, scrisă gata, le aştepta, le reclama, nu vrea de felŭ altele. Şi elŭ uitase frasa care-i trebuia, frasa ursită, nicĭ îşĭ aducea măcarŭ aminte că o sciuse vre-odată! Negreşitŭ că aci era o taină, şi tocmai la acésta se gândea neîncetatŭ poetulŭ, cu o melancoliă amară — o! măhnire de poeme întrerupte! — în marginea pădurilorŭ, lângă isvórele limpeḑĭ, unde obişnuescŭ ielele sĕ vie sĕ jóce în cercŭ, séra la lumina stelelorŭ.

IV.

Aşa, odată pe când sta cufundatŭ în gândurĭ sub crăcile umbróse, rĕutăciósa ursitóre îlŭ vĕḑŭ şi cum îlŭ vĕḑŭ îlŭ iubì. Şi ursitórea chiar pentru ce s'ar feri? Mai iute decâtŭ cum unŭ fluturasŭ sărută unŭ trandafirŭ, dênsa îşĭ puse buzele pe buzele lui şi poetulŭ, orĭ câtŭ de îngânduratŭ era, totŭ nu putŭ sĕ nu găsescă dulceţă în sărutarea ei.

In adâncimile pămêntului se deschidŭ peşterĭ de diamante albastre şi roşii, înflorescŭ grădinĭ de crinĭ luminoşĭ ca nişce stele; acolo într'unŭ carŭ de aurŭ trasŭ de cirtiţe înaripate, care despicau pămêntulŭ în sborulŭ lorŭ, fură duşĭ poetulŭ şi ursitórea, şi multă vreme, prea multă vreme se iubiră acolo, uitândŭ totŭ ce nu era sărutările lorŭ şi zimbetele lorŭ. Dacă încetau o clipă d'a mai avea gurile lipite orĭ de a se uità unulŭ în ochii celuilaltŭ, încetau numai ca sĕ se desfăteze cu altele: dohurĭ îmbrăcate în atlasŭ roşu ca vioréua, femei frumóse îmbrăcate cu ceţa după lacurĭ, jucau în faţa lorŭ jocurĭ ritmate de musicĭ nevĕḑute, pe când în coşurĭ de rubinurĭ, nisce mânĭ sburătore, care nu aveau braţe, le dau fructe de zăpadă, mirositóre ca unŭ trandafirŭ albŭ şi ca unŭ sînŭ de feciórá; orĭ, ca sĕ-i placă, elŭ îi spunea, pişcândŭ córdele unei viorĭ, versurile cele mai frumóse ce-şĭ póte închipui cineva. Cu tóte că era ursitóre, însĕ ia nu mai cunoscuse până aci altă bucuriă, care sĕ se potrivéscă cu aceea ce simţea acum când se vedea cântată de tênĕrulŭ ĕsta frumosŭ, care născocea în fie-care ḑi cântece noue, şi murea de dorulŭ, când tăcea elŭ, d'a simţi suflarea unei gurĭ apróape. alergêndu-i prin pĕrŭ. Şi după atâtea ḑile de fericire erau alte ḑile iar de fericire, necurmatŭ! Cu tóte acestea, câte odată ei îi trecea gândurĭ mâhnite prin capŭ, cu obrazulŭ p'o mână cu pĕrul care-i cădea ca un părâu de aur până la glesne.

— „O, regina mea! ce te întristézâ şi ce poţĭ sĕ mai doresci, în tóte plăcerile noastre, tu care escĭ a totputernică, tu care escĭ frumósă!«

Dînsa nu-i rĕspunde îndată. Dar vĕḑêndu-lŭ că stăruiă:

— »Vai! îi rĕspunse oftândŭ, — la urma urmelorŭ cineva sufere chiar de rĕulŭ pe care l'a făcutŭ — vai! suntŭ mâhnită pentru că nicĭ odată nu mi-ai ḑis: »Te iubesc.«

Dînsulŭ nu ḑise vorbele acestea, dar dete unŭ ţipetŭ de bucuriă, pentru că găsisese în fine sfîrşitulŭ poemei lui! Ursitórea vrù în zadarŭ sĕ-lŭ ţie în peşterile de diamante albastre şi roşii, în grădinile de crinĭ luminoşĭ ca stelele: elŭ se întórse pe pămêntŭ, isprăvi scrise publică oda în care bărbaţii şi femeile din întristata ţéră găsiră la rêndulŭ lorŭ dumneḑeescile vorbe pierdute; aşa ca şi altă dată preumblărĭ printre trandafirĭ, vorbe dulcĭ în ferestrile însurăţeilorŭ. Din pricina versurilorŭ suntŭ sărutările dulcĭ şi înamoraţii nu-şĭ spunŭ nicĭ o vorbă pe care sĕ n'o fi cântatŭ poeţii!

Traducere de *I. S. Spartali.*

——o——

Cursulŭ la bursa de Viena

din 6 Iuliu st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	99.25	Bonurĭ croato-slavone	102.—
Rentă de hârtiă 5%	92.70	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98 —
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.70	Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.75	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	119.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)		Renta de hârtiă austriacă	82.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108.40	Renta de arg. austr.	83.45
Bonurĭ rurale ungare	102.50	Renta de aurŭ austr.	109 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.75	Losurile din 1860	139 25
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	101.75	Acțiunile băncei austro-ungare	861.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.75	Act. băncei de creditŭ ung.	291.25
Bonurĭ rurale transilvane	101.60	Act. băncei de creditŭ austr.	287.50
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.88
		Napoleon-d'orĭ	9.85½
		Mărcĭ 100 imp. germ.	60.95
		Londra 10 Livres sterlinge	124.25

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 22 Iuniu st. v. 1885.

	Cump.	vĕnd.
Renta română (5%)	89	90
Renta rom. amort. (5%)	93¼	93¾
» convert. (6%)	88¾	89¾
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	101	102½
» „ „ (5%)	85	86
» » urban (7%)	98½	99
» » » (6%)	91	92
» » » (5%)	83	84
Banca națională a României	1260	1270
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
« » » Națională		
Aurŭ	9¼	10¼
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.04

AVISU.

Aducŭ la cunosciință On. publicŭ, că localulŭ meu de ceasornicăriă sĕ află acuma **Strada Căldărarilorŭ Nr. 496,** vis-a-vis de măcelăria D-lui M. Fleischer.

Mĕ recomândŭ totodată pentru orice reparaturĭ de ceasornice, carĭ le esecutŭ cu cunoscuta consciințiositate.

Cu distinsă stimă

E. Mansberger, ceasornicarŭ.

Beiŭ, Vodă, Domnŭ

ROMANŬ ISTORICŬ

de *Theochar Alexi.*

Apare în broșurĭ à 20 crucerĭ, 50 banĭ una cu ilustrațiunĭ originale.

Romanulŭ va fi completŭ cu 34 broșurĭ.

Orĭ ce librarŭ, colportorŭ, legătorŭ de cărțĭ etc. este gata a procura aceste broșurĭ franco, duse la casele onor. cetitorŭ.

Acéstă scriere este unică în tótă literatura română, căcĭ în ădevĕrŭ nu posedămŭ nicĭ unŭ romanŭ originalŭ coprinḑêndŭ peste 1000 de paginĭ din care, nicĭ una nu este lipsită de interesŭ pentru orĭ ce cetitorŭ.

O variațiune bogată, precum nu oferă nicĭ unulŭ din romanele traduse, apoi interesulŭ ce ni sĕ excită pentru faptele istorice, preface lectura acestui romanŭ în o adevĕrată plăcere, în unŭ bogatŭ isvorŭ nu numai de distracțiune ci și de instrucțiune.

Textulŭ romanului este însoțitŭ de ilustrațiunĭ, care și aceste sunt originale, compuse de unŭ artistŭ anume pentru acéstă scriere. Ea cuprinde istoria României, începêndŭ cu fanariotulŭ Caragea, trecêndŭ la revoluțiunea eterii grecescĭ și a lui Tudorŭ Vladimirescu, a cărui viéță, fapte și mórte tragică sunt cu de amĕnuntulŭ descrise, atinge revoluțiunea dela 1848, tractéză pe largŭ Domnia lui Cuza, dândŭ unŭ tablou amenunțitŭ despre acea epocă și încheiă cu alegerea lui Carolŭ de Hohenzollern.

Firulŭ, pe care sĕ înșiră aceste tablourĭ istorice, sĕ compune din unŭ sujetŭ sensaționalŭ în tótă puterea cuvêntului. — Unŭ tată, perḑêndŭ zestrea fiicei sale, într'o scenă, unde acéstă o reclamă dela elŭ, îșĭ ese din fire și o lovesce de mórte. Pentru a scăpa de pedépsa legii, o târesce în grădină, unde îi taie capulŭ, îngropându-lŭ, pentru a face sĕ créḑă lumea, că cadavrulŭ fără capŭ, este alŭ altei persóne. Cu tóte astea sĕ vede silitŭ a mărturisi faptulŭ și este condamnatŭ la muncă silnică. După câtva timpŭ sĕ descoperă că .... dar cine voiesce a sci ce se descoperă, citéscă romanulŭ, unde va găsi cu ce sĕ-șĭ ațîțe, ș'apoi cu ce sĕ-șĭ astêmpere curiositatea.

Cine-șĭ procură intregulŭ opŭ de-a-dreptulŭ dela tipografia editóre plătindu-lŭ de-o dată înainte, sĕ va profita de economisirea portului adică va avea sĕ trimétă numai câte 15 crucerĭ de broșură séu pentru **34 broșurĭ 5 fiorinĭ.**

Tipografia Alexi,
BRAȘOVŬ.

Tóte administrațiunile ḑiarelorŭ românescĭ suntŭ rugate a ne face ofertă pentru publicarea acestui anunțŭ.

Anunțămŭ acelorŭ onorațĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoí a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885 prin urmare potŭ sĕ aibă colecțiunea completă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de ersóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5·00	7.45	—
Predealŭ	—	9 45	12.50	—
	—	9.47	1.09	—
Timișŭ	—	10.11	1.40	—
Brașovŭ	—	10.44	2.27	—
	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Hașfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighișóra	10.29	1.30	8.01	—
	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9.05	—
Mediașŭ	11.54	2.25	9.43	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blașiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiușŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vințulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9.12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Clușiu	5.56	5 58	12.59	—
	6.08	6.08	—	8.00
Nedeșdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirișŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8 22	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velințe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare	10.37	9.13	—	4.03
	10.51	9.18	10.57	—
P. Ladány	12.37	10.31	12 59	—
Szolnok	2.58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6 00	2.10	10.05	10.30
Viena	6.35	2.45	10 50	—
	3.00	8 00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.4[illegible]	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriș	—	—	4.0[illegible]	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeșdu	—	—	4.35	6.24	—
Clușiu	—	10.01	5.05	6.43	—
	12.05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriș	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea	3.12	11.43	—	9.31	—
	3 32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vințulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiușŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blașŭ	6.0[illegible]	12 57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copșa mică	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediașŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.40
Sigișóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Hașfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5.30	11.02
Apatia	—	4.34	—	6.03	11.3[illegible]
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Brașovŭ	—	5.20	—	7.14	1.09
	—	5 3	—	-	1.50
Timișŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ	—	6.32	—	—	3.23
	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.4[illegible]

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vințulŭ de josŭ	12 20	—	4.53
Șibotŭ	12.52	—	5.19
Orăștia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4 25	—	8.12
Soborșin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulișŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovațŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	12.00	4 53
	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok	11.02	3.44	11.40
	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3.37	7 53	5.25
Glogovațŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.4[illegible]
Paulișŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborșin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăștiă	10.10	—	12.24
Șibotŭ	10.43	—	12.53
Vințulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiușŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2 18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9 25
Merczifalva	7.56	2.53	9.36
Timișóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 3[illegible]	11.50	2.23
Streiu	7 05	12.27	3.00
Hațegŭ	7.53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Banița	10.11	3.35	6.07
Petroșenĭ	10.43	4.04	6.39

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.07	12.25	5 00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.03	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6 53
Aradulŭ nou	7 40	2.54	7.24
Aradŭ	7 5[illegible]	3 10	7.40

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroșenĭ	6.49	9.33	5.[illegible]8
Banița	7.27	10.14	6.0[illegible]
Crivadia	8.06	10 54	6.45
Pui	8.50	11 37	7.25
Hațegŭ	9.31	12.17	8.02
Streiu	10.16	12.59	8.44
Simeria	10.53	1.35	9.15

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.